

ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲೂ ತಾವು ಸುರಕ್ಷಿತರು, ಮಾನ್ಯರು ಮತ್ತು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿಸುವ ಶಾಲೆ

ಪ್ರಿಯಾಂಕಾ ಡಿ.

VOICES

ನನ್ನ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಭೇಟಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಪ್ರಣೀತಾ ತನ್ನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ (ಕರ್ನಾಟಕದ ಮದ್ದೂರಿನ ಸರಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ). ಆಕೆ ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಸವಿತಾ ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸವಿತಾ ಅವರ ಜೊತೆ ನಾನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತುಂಬ ನಿಕಟವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಳು, 'ಪ್ರೀತಿಯ ಮಕ್ಕಳೇ, ಇಂದು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ಕತೆ ಹೇಳುವೆ, ಕೇಳಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೀರಾ? ನಾವು ಈ ದಿನ ತರಗತಿಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶುರು ಮಾಡೋಣ? ಹಾಡು ಹಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ? ಅಥವಾ ಏನಾದರೂ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮಾಡೋಣವೇ? ಯಾವುದು ನಿಮಗಿಷ್ಟು?' (ಹೀಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಆಕೆ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಾದಳು). ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಉತ್ತರ ಬಂತು. ಅನಿಲ್ ಹೇಳಿದ, 'ಪದ್ಯದಿಂದ ಶುರು ಮಾಡೋಣ', 'ನೀವು ಕಳೆದ ಸಲ ಹಾಡಿದಿರಲ್ಲ ಆ ಹಾಡು ಕಲಿಸಿ ಮೇಡಮ್' ಪ್ರೀತಿ ಕೇಳಿದಳು. ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ನಾವು ಆಟ ಆಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಪ್ರಣೀತಾ ಹೇಳಿದಳು, 'ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದರಿಂದ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸೋಣ (ಹೆಚ್ಚಿನವರು ನಾವು ಆಟ ಆಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದರು). ಹಾಗಾದರೆ ಸರಿ, ನಾವು ಆಟ ಆಡೋಣ'. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬನ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿ ಪ್ರಣೀತಾ ಹೇಳಿದಳು, 'ರಾಜೇಶ್, ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಆಯ್ತಾ ಮಗು?' ಶಾಲಾ ನಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರುವೆಯಾ?' 'ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ'. 'ಸರಿ, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅದನ್ನು ಸಂಜೆ ಮಾಡೋಣ'. ಶಿಕ್ಷಕರು ಬರುವವರೆಗೂ ಇದು ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಶಿಕ್ಷಕರ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ಕಠೋರ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರಂತೆ ನಟಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಇಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ನಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯು ತನ್ನ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಆಕೆ ಸಹಪಾಠಿಗಳನ್ನು 'ಮಗು' ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದಳು, ಬಹು ಪಾಲು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಳು, ಸೌಮ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡಳು, ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಳು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯು ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ಬಳಸುವ ಪದಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿದಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ವರ್ತಿಸಿದಳು. ಮಾನವೀಯವಾಗಿರುವುದು, ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿ ತೋರುವುದು ಶಿಕ್ಷಕರೊಬ್ಬರ ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು ಅವಳು ನಂಬಿದ್ದಳು.

ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು

ಈ ಶಾಲೆ ಸಂಜೆ 5.30ರವರೆಗೆ ತೆರೆದಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಜೆ 4.30ರ ನಂತರ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಶಾಲೆಯ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆಟವಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲಸ, ಕರಕುಶಲ ಕೆಲಸಗಳು ಅಥವಾ ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮೂರು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಈ ಶಾಲಾ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಯ ನಡಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೆಂಗು, ಹಲಸು, ಮಾವು, ತೇಗ (ಸಾಗವಾನಿ), ಹುಣಸೆ, ಬಾಳೆ, ಬೇವು ಸೇರಿದಂತೆ ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮರಗಿಡಗಳಿದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಸುತ್ತಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಒಂದಷ್ಟು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸೊಪ್ಪು ಹಾಗೂ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಾ ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಜೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎಂದು ನಾನು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಉತ್ತರ, 'ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದರೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ತಮಗನಿಸಿದ್ದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಗಿ ಮಾತನಾಡಲು, ಸುತ್ತಲೂ ಓಡಾಡಲು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸಂಜೆಯೂ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ.' ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕಿಯ ಜೊತೆಗಿದ್ದಾಗ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಭಾವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಅವರೊಂದಿಗಿದ್ದಾಗ ತಾವು ಸುರಕ್ಷಿತರು ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವವರೆಗೂ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅಲ್ಲಿನ ನಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಪೋಷಕರಿಗೂ ಕೂಡಾ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪರಸ್ಪರ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಲ್ಲಿ

ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಅವರು ತಾವು ಎಸಗಿರುವ ಕೃತ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಆತ್ಮವಲೋಕನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, 'ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೌಲ್ಯೀಕರಣವನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ನನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಹಿತಕರ ಎನಿಸುವ ಅಥವಾ ನೋವುಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಂದು ಕೇಳಿದರೆ, 'ಇದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಾಳೆ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಇಲ್ಲವೇ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ' ಎನ್ನಲು ಶಿಕ್ಷಕಿ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಕೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಸವಿತಾ ಮೇಡಮ್ ಅವರು ಪೋಷಕರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಇದು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಲೆಯು ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಹೇಗೆ?

- ಸವಿತಾ ಮೇಡಮ್ ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಆಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿತ್ಯ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ಸಮುದಾಯದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಭಾಗವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದಿನಗೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಮೈಮುರಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗದ ಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುವುದು ಅವರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ, ತಮ್ಮ ಎಳೆಯ ತಮ್ಮ ತಂಗಿಯರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸವಿತಾ ಮೇಡಮ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನೆಗಳಿಗೂ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೂ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. 'ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ನಮಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಅರಿಯುವುದು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವುದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಷ್ಟೂ

ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಲು ತೊಡಗುತ್ತೇವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಆಕೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕೂಡ ಇದ್ದವು. ಶಾಲಾ ಅವಧಿಯ ನಂತರ, ಸಮುದಾಯದ ಅಪರಿಚಿತ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲಾ ಆವರಣವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಶಾಲೆಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕುಡಿತ ಮತ್ತು ಇಸ್ಪೀಟ್ ಆಟ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಸಮಿತಿ (SDMC) ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕುರಿತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಮಾಡದಂತೆ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನೆರವಾಗುವಂತೆ ಪೋಷಕರ ಮನವೊಲಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸಮುದಾಯದ ಬೆಂಬಲದಿಂದಾಗಿ ಅಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಿಂತುಹೋದವು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವದ ಕುರಿತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದರು. ಹಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು:

- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬಗಳ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂಭವದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪೋಷಕರು, ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದವರಿಗಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು.
- ಮುಟ್ಟಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಅನುಭವಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು.
- ಸರಳವಾದ ಪ್ರದರ್ಶನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು.

ಚಿತ್ರ 1: ಶಿಕ್ಷಕಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜೋಡಿಗಳಾಗಿ ಕುಳಿತು ಹೊರಾಂಗಣ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು

- ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿರಲು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ
- ಕಾಲ ರಜೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಾಜರಾತಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಆಯಿತು.
- ಮಧ್ಯವ್ಯಸನಿಗಳಾಗಿರುವ ಪೋಷಕರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಅವರ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೊಂದಿಗೂ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬದಲಾವಣೆಯ ಗೋಚರ ಗುರುತುಗಳು

- ಈ ಹಿಂದೆ ಪಾಲಕರು ತರಗತಿಯ ನಡುವೆಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕಿಟಕಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು (ಕಿಟಕಿಗಳು ರಸ್ತೆಯತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿವೆ). ಈಗ ಪೋಷಕರು ತರಗತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮೊದಲು ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಕಿಟಕಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯುವುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಪೋಷಕರ ಸಭೆ, 'ಸಮುದಾಯದತ್ತ ಶಾಲೆ'ಯಂತಹ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭಗಳು ನಡೆದಾಗ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಬಿಡಲು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪೋಷಕರು ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಅವರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ

ನೀಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭೇಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಯಾರೂ ಹಿಂದೆ ಉಳಿಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಭಯ ಅಥವಾ ಹಿಂಜರಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿ ಶಾಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆ ಯಲ್ಲೂ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲಾ, ತಾಲೂಕು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಪೋಷಕರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಪ್ರತಿಭಾ ಕಾರಂಜಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯು ನಿರಂತರ ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಮೂಹ ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾಯಕತ್ವದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವೇದಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡುವಂತಹ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವಂತಹ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ಹಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವಂತಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಯು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದೆ.
- ರಸಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿತಿರುವ ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಬೆಳಗಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 2: ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ದನಿಯನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಮಕ್ಕಳು ಪರಸ್ಪರ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಿಂದನೀಯ ಭಾಷೆ ಬಳಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಮೌಲ್ಯಗಳು ಪರಸ್ಪರರಿಂದ ಕಲಿಯುವಂಥದ್ದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲೆಯನ್ನು ತಮಗಾಗಿಯೇ ಇರುವ, ಅಂದರೆ, ತಾವು ಬೆಳೆಯಲು, ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರಲು ಇರುವ ಒಂದು ಸ್ಥಳವೆನಿಸಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಶಾಲೆಯು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ನೆರವಾಗಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ನಮ್ಮ ವರ್ತನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ

ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ನಾವು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದು ಅವರಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಕೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರವರ್ತಿಸುವರು. ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ನಾವು ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾವು ಅವರನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು ಮತ್ತು ಅದನ್ನವರು ಆನಂತರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ನಾವು ನೀಡುವ 'ಗೌರವಕ್ಕೆ ಅವರು ಅರ್ಹರು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸವಿತಾ ಮೇಡಮ್.

ಈ ಲೇಖನವು 2018-19ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮದ್ದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಧ್ಯಯನವೊಂದನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.

*ಮಕ್ಕಳ ಗುರುತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ

ಕೊನೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿ

- ಸಮುದಾಯದತ್ತ ಶಾಲೆ - ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಶಿಕ್ಷಕರು, ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು, ಪೋಷಕರು ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಶಾಲಾ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಒಗ್ಗೂಡಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ದಿನವಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರತಿಭಾ ಕಾರಂಜಿ - ಇದು ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಕ್ಲಸ್ಟರ್, ತಾಲೂಕು, ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

● ಅನುವಾದ: ಉಷಾ ಆಂಬ್ರೋಸ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು

ಪ್ರಿಯಾಂಕಾ ಡಿ ಅವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ 2016ರಲ್ಲಿ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ಗೆ 'ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್' ಆಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಂಯೋಜಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಭಾಷಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ತಂಡದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು, 'ಕಲಿಕಾ ಚೇತರಿಕೆ' ಹಾಗೂ 'ಜಾದುಯಿ ಪಿಟಾರಾ' (NCF-FS)ಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾಷಾ ತರಗತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಕಲಿಕಾ ಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವುದು ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ ಅವರನ್ನು Priyanka.d@azimpremjifoundation.org ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.